

In memoriam

Snježana Ivanović
 (Zagreb, 1. kolovoza 1972. –
 Zagreb, 14. rujna 2023.)

Prerani odlazak Snježane Ivanović (rod. Zgorelec) odjeknuo je među kolegama i prijateljima u Hrvatskom državnom arhivu, arhivskoj i široj zajednici snažno i s nevjericom, iako smo većinom bili svjesni višegodišnje teške bolesti. Ispratili smo ju u utorak 19. rujna u dugoj potresnoj povorci na zagrebačkom Mirogoju.

Snježana je u rodnom Zagrebu završila osnovnu i srednju ekonomsku školu. Upisala je dvopredmetni studij povijesti i informacijskih znanosti, smjer arhivistika na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te je diplomirala 1997., a već potkraj iste godine zaposlila se je u Hrvatskom državnom arhivu. Radna kronologija bilježi da je stručni ispit za zvanje arhivista položila 2000., a zvanje više arhivistice stekla je 2017. godine. Nepunih 26 godina rada u ovoj ustanovi obilježene su brojnim stručnim postignućima u gotovo svim poslovima arhivske djelatnosti.

U središnjem arhivu radila je u više odsjeka, osim početnoga, za obradu novijega arhivskoga gradiva, u odsjeku za arhivsko gradivo nakon 1945., kasnije suvremeno arhivsko gradivo, u odsjeku za matičnu i razvojnu službu te najnovijem, odsjeku za gradivo iza 1991. u kojem je kao i više prethodnih bila načelnicom (Odsjek za suvremeno arhivsko gradivo 2006.-2010., Odsjek za moderno arhivsko gradivo 2014.-2018., Odsjek za arhivsko gradivo nakon 1991.). U razdoblju od 2008. do 2014. obavljala je dužnost pročelnice najbrojnijega Odjela za zaštitu i obradu arhivskoga gradiva HDA koji skrbi za više od 25 km gradiva nacionalne važnosti.

Već u pripravnicičkim danima aktivno je bila uključena u pripremu, prijevod i izdavanje tada nove norme za opis arhivskoga gradiva ISAD(G), pa je sre-

đivanje i opis arhivskoga gradiva ostalo njezinim trajnim stručnim fokusom. Tijekom godina izradila je i sudjelovala u izradi više obavijesnih pomagala zahtjevnih i obimnih arhivskih fondova, ponajviše uprave, gradiva nastaloga od 19. stoljeća (Namjesničko vijeće) do suvremenih tijela (Hrvatski ured pri promatračkoj misiji EZ), predvođeci primjerom u primjeni i standardizaciji opisa. Sudjelovala je u sređivanju i opisu više desetaka strukturno složenih arhivskih fondova, kao i u obradi raznoga drugoga gradiva (starija županijska uprava, međuratni fondovi, ured “Ponove” iz razdoblja NDH, komiteti socijalističkoga razdoblja, državni zavodi, komisije Republike Hrvatske, pravosudna tijela, zbirka gradiva o Bosni i Hercegovini). Za svoj je doprinos u organizaciji projektnoga sređivanja dobila i godišnju nagradu HDA 2011. godine. U ulozi pročelnice odjela sudjelovala je u verifikaciji planova sređivanja i opisa brojnih fondova i zbirki svih klasifikacijskih skupina i razdoblja. Skrbila je o ukupnom fundusu Hrvatskoga državnoga arhiva posebno se posvetivši organizaciji smještaja gradiva u dislociranim spremištima Januševac i Kerestinec. Prateći suvremene načine obrade, prikaza i korištenja gradiva aktivno je od početka bila uključena u odabir i osmišljavanje opisa gradiva namijenjenoga digitalizaciji i u okviru višegodišnjega projekta *e-Kultura* uhvativši se onih najzahtjevnijih i najopsežnijih (Urbanistički institut Hrvatske, Republički zavod za statistiku).

Predvodila je i sudjelovala u opsežnijim obradama i vrednovanju gradiva posjednika (Ministarstvo obrane, Ministarstvo graditeljstva, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Državno izborno povjerenstvo) stekavši zasluženije povjerenje u izvrsnost stručnih kompetencija. Potpora stvarateljima ogledala se je u obavljanju poslova nadzornih pregleda te upravljanju dokumentacijom (izrada klasifikacijskih planova, popisa s rokovima čuvanja, izrada normativnih akata), preuzimanjima gradiva, kao i u edukacijama za djelatnike u pismohranama.

U okviru matičnih poslova HDA, sudjelovala je u vođenju evidencija HDA (knjige akvizicija, općega inventara), poslovima nadzora nad radom područnih državnih arhiva te izradi i implementaciji nacionalnih informacijskih sustava (Registar fondova Republike Hrvatske, Arhis, Arhinet, NAIS), kao i izradi normativnih dokumenata iz područja arhivske djelatnosti (pravilnici).

U kulturno-prosvjetnim i istraživačkim djelatnostima sudjeluje od prvih dana, u pripremi izložbi, prezentacijama djelatnosti arhiva i gradiva (tjedan arhiva, okrugli stolovi, promidžbeni film o HDA). Radila je i na projektima istraživanja gradiva izvan Hrvatske (istraživanje žrtava Drugoga svjetskoga rata i poraća u BiH). Idejna je autorica virtualne izložbe *Digitalizacijom sačuvana uspomena na ostvarenje hrvatske neovisnosti* (2021.). Bavila se je uredničkim radom na nekoliko izdanja HDA (DVD dokumentarnoga filma Darka Bavoljaka, Goli otok, brošure o izvorima za istraživanje političke represije socijalističkoga razdoblja te knjige Rajke Bućin o klasifikacijskim sustavima u spisovodstvu uprave), sudjelovala je u uredništvima te izrađivala recenzije za stručne časopise i zbornike. Suautorica je

današnje mrežne stranice HDA. Kao glavna i odgovorna urednica godine 2017. uredila je 60. svezak *Arhivskoga vjesnika*.

Stručne i znanstvene članke posvetila je suvremenim klasifikacijskim sustavima, sređivanju i dostupnosti, kao i razgraničenju gradiva među arhivima. Sudjelovala je u istraživačkim projektima, objavila više autorskih priloga u opsežnim tematskim vodičima kroz fondove i zbirke HDA, *Iseljenišтво* (2015.) i *Prvi svjetski rat* (2016.). Prevodila je stručne norme, objavljivala je prikaze i recenzije međunarodnih arhivskih časopisa, knjiga, izvješća sa skupova i edukacija.

Sudjelovala je u radu više stručnih povjerenstava HDA, arhivskih i AKM radnih skupina, Savjetodavne arhivske službe, međunarodnih inicijativa te kao predstavnic HDA pri uredima tijela Republike Hrvatske. Uz članstvo u Stalnom odboru za razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (2019.-2021.) bila je i redaktorica objavljenoga digitalnoga izdanja.

Dugogodišnje iskustvo u pružanju korisničkih usluga, osim u segmentu istraživanja i informiranja korisnika, povezano je i sa sudjelovanjem u unaprjeđenju postupanja definiranjem procedura i utvrđivanjem postupaka kod posebnih vrsta gradiva ograničene dostupnosti (gradivo s oznakom tajnosti, Službe državne sigurnosti i Ureda predsjednika Republike Hrvatske).

Kao iskusna arhivistica bila je mentorica pripravnicima u izradi stručnih radnji, a od 2019. do samoga kraja predsjednicom Povjerenstva za polaganje stručnih ispita u arhivskoj struci pri Hrvatskom arhivskom vijeću. Sudjelovala je u pripremi i održavanju više programa namijenjenih stručnomu usavršavanju arhivista te pripremi polaznika za polaganje stručnih ispita. Sklona kontinuiranom praćenju stručnih arhivističkih tema, bila je sudionicom više domaćih i međunarodnih skupova (skupovi Hrvatskoga arhivističkoga društva, Međunarodni arhivistički kongres arhiva Sevilla, CITRA Toledo), ali i polaznicom stručnih edukacija i usavršavanja (Budimpešta, Maastricht, Zagreb).

Snježana je bila prepoznata kao osoba rijetke predanosti i izoštrenoga interesa za sve s čime se je susretala, profesionalnoga, ali toploga pristupa prema velikomu broju kolega, suradnika, korisnika. Smisao za brzu i učinkovitu organizaciju radnih postupaka i odlučno prihvaćanje izazova u trenutku kada bi mnogi zastali, a pritom zadržavši neposrednost, razumijevanje i brigu o suradnicima, odlike su manjine. Energična, ali nenametljiva u isticanju doprinosa, ona koja ne odustaje i ne klone kada je teško, podijelila bi i dio svoje privatnosti, u kojoj su se mogle osjetiti sve te vrline, ali i posvećenost obitelji i najbližima.

Upoznala sam ju još kao studentica, na samom početku njezina zaposlenja u ovoj ustanovi, a pozdravile smo se porukama svega nekoliko dana prije negoli nas je napustila. Željele smo se još i vidjeti, a dogovor je bio: ...može od utorka

idući tjedan. Sjedeći i sada okružena knjigama koje mi je posudila ili ostavila, njezinim rukopisom na evidencijama, kutijama, sa stotinama dokumenata u računalu, s njezinom kutom u ormaru, među policama koje je namjestila i za stolom okrenutim postrance prozoru, baš kako je na kraju odlučila, zamišljat ću možda neki utorak da ponovno žustro protresemo događanja i planove... pa tako... šalile smo se, do mirovine. Tužno je povjerovati da o dragoj suputnici ispisujem ove retke. Mnoštvo je prostora ovoga arhiva na kojima će kolege i prijatelji podijelili svoja sjećanja na Snježanu, u mnogim će nam trenucima nedostajati. Neizmjerne mi je bila čast, kao i mnogima, ispreplitati se sa Snježanom u dijelovima njezina života, i stoga je praznina koju ostavlja golema, ali i prožeta mišlju da je, uz sve svoje radne zasluge, ostavila i poruku o potrebi uvažavanja, nesebičnoga dijeljenja i zajedništva.

Diana Mikšić